

Sygnatura akt VIII Ga 148/13

WYROK

WIMIENIURZECZYPOSPOLITEJPOLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : SSO Anna Budzyńska

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym, w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa K. Ł.

przeciwko B. K. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 lutego 2013 r. sygnatura akt V GC 607/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300,00 zł (trzystu złotych) tytułem kosztów procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

Pozwem przeciwko B. K. (2) Ł. zażądał zapłaty kwoty 4.604,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 4 listopada 2011r. zawarł umowę z K. M. (1), na podstawie której miał dostarczyć brykiet ze słomy w ilości 3-5 zestawów tygodniowo do Elektrowni (...). Cena za tonę brykietu ustalona została w wysokości 370 zł netto. Podniósł, iż w dniu 4 listopada 2011r. K. M. (2) oprócz zamówienia wysłała mu w formie elektronicznej dokumenty założycielskie firmy (...) prowadzonej przez pozwanego B. K. (1) z poleceniem, że na tę firmę ma wystawić faktury z tytułu wszelkich zamówień. Powód wskazał, iż realizował dostawy na podstawie dokonanych uzgodnień, na dowód czego wystawiał pozwanemu faktury VAT. Pozwany uiścił należności wynikające z wystawionych faktur, do zapłaty pozostała jeszcze dochodzona pozwem kwota 4.604,19 zł stanowiąca pozostałą do zapłaty część należności z faktury VAT FS (...). Podniósł, iż pozwany odmówił zapłaty niniejszej kwoty powołując się na okoliczność niedotrzymania umówionego poziomu kaloryczności brykietu tj. 14 GJ/t, pomimo, iż strony nie uzgodniły, iż cena za tonę brykietu będzie zależna od jego kaloryczności.

W dniu 31 maja 2012r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim Wydział V Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygnatura akt V GNc 1009/12, uwzględniając w całości żądanie pozwu.

Pozwany B. K. (1) w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż zamawiał brykiet ze słomy bezpośrednio od producenta A. D. i to na jego prośbę dostawy brykietu zaczął realizować powód. Podniósł, iż wyraził na to zgodę, albowiem dostawy miały być realizowane na dotychczasowych zasadach. Wskazał, iż w trakcie współpracy stron jedna z partii towaru

dostarczona przez powoda okazał się znacznie mniej kaloryczna od wymaganej przeciętnej, co było bezpośrednim czynnikiem wpływającym na uzgodnioną cenę za tonę towaru. Podniósł, iż zawiadomił o tym powoda, powołując się na wady fizyczne rzeczy i zażądał obniżenia ceny, a powód odmówił. Ponadto wskazał, iż powód jako producent brykietu ze słomy miał świadomość jaka jest powszechnie przyjęta, przeciętna kaloryczność przedmiotowego brykietu oraz to, iż w oparciu o tę kaloryczność ustalana jest pomiędzy producentami i dostawcami cena za tonę brykietu.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim zasądził od pozwanego B. K. (1) na rzecz powoda K. Ł. kwotę 4.604,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 23 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 717 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy swoje rozstrzygnięcie oparł na następującym stanie faktycznym:

W dniu 4 listopada 2011r. K. M. (2) prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą K. K. M. (2) w P. złożyła u K. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Euro - (...) w G. zamówienie na dostawy brykietu ze słomy w ilości 3-5 zestawów tygodniowo do I. Elektrownia (...). Uzgodniona cena za tonę brykietu wynosiła 370 zł. Zamówienie zostało potwierdzone przez powoda, który zobowiązał się dostarczać brykiet od wtorku do piątku w ilości 25 ton.

Następnie, po otrzymaniu dokumentów założycielskich firmy (...) w S. K. Ł. nawiązał współpracę z B. K. (1), z którym zawarł umowę, zgodnie z którą miał dostarczać brykiet ze słomy do loco Elektrowni (...) w C.. Strony ustaliły cenę za tonę brykietu na poziomie kwoty 370 zł netto. W ramach umowy powód dostarczał elektrowni towar, a pozwany regulował należności z tytułu zawartej umowy. W dniach od 16 do 17 listopada 2011r. powód dostarczył do Elektrowni (...) w C. trzy partie brykietu ze słomy. Za dostarczony towar powód wystawił pozwanemu w dniu 19 listopada 2011r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 29.034,94 zł. Tytułem realizacji pozostałych dostaw powód wystawił pozwanemu faktury na kwoty 18.653,33 zł - faktura VAT nr (...), 31.296,67 zł - faktura VAT nr (...) oraz 20.107,87 zł - faktura VAT nr (...), a pozwany uiścił wszystkie należności wynikające z ww. faktur.

B. K. (1) odmówił zapłaty części należności, tj. kwoty 4.604,19 zł z faktury VAT z dnia 19 listopada 2011r. nr (...) powołując się na wadliwość dostarczonego przez K. Ł. brykietu. Powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozew, ale pozwany nie zastosował się do wezwania.

Na podstawie tak poczynionych ustaleń faktycznych, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Za podstawę prawną powództwa Sąd I instancji przyjął przepis art. 605 k.c., zgodnie z którym przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczenia częściami albo okresowo, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie bezsporne pozostawało, iż strony zawarły umowę, na mocy której powód zobowiązał się do wyprodukowania oraz dostarczenia brykietu ze słomy – do Elektrowni (...) w C., a pozwany do zapłaty ceny za dostarczone rzeczy. Co prawda umowa ta nie została stwierdzona pismem, zgodnie z wymogami przewidzianymi w art. 606 k.c, ale sam fakt jej zawarcia został przyznany przez strony. Nie budziła również wątpliwości wysokość ustalonej przez strony ceny za tonę brykietu w kwocie 370 zł. Bezsporne pozostawało także, iż powód wykonywał umowę na rzecz pozwanego oraz że pozwany odmówił zapłaty części należności wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 19 listopada 2011r.

Sąd Rejonowy wskazał, że żadna ze stron nie kwestionowała powyższych okoliczności oraz znalazły one potwierdzenie w zgromadzonych dowodach z dokumentów oraz zeznaniach świadków, a także zostały potwierdzone w toku przesłuchania stron postępowania, którym to dowodom w zakresie ww. okoliczności Sąd dał wiarę.

Sporne w niniejszej sprawie pozostawało natomiast, w jaki sposób strony ustaliły kwotę 370 zł za tonę brykietu ze słomy, a przede wszystkim czy w okolicznościach przedmiotowej sprawy pozwany mógł zasadnie odmówić zapłaty powodowi dochodzonej przez niego kwoty.

W trakcie postępowania przed Sądem I instancji powód stał na stanowisku, iż cena za tonę brykietu ustalona została zupełnie niezależnie od poziomu kaloryczności dostarczonych rzeczy, gdyż strony umówiły się na „cenę za tonę” i w związku z czym ryzykiem związanym z odstępstwami od przeciętnej kaloryczności brykietu obciążona została strona pozwana.

Natomiast pozwany podnosił, iż cena za tonę została skalkulowana przy przyjęciu powszechnie znanej przeciętnej kaloryczności brykietu i zakładała minimalną jakość brykietu, a zatem za odstępstwa od przyjętej, uśrednionej jakości rzeczy produkowanej i dostarczanej odpowiedzialność ponosił powód. Ponadto współpraca stron odbywała się na takich samych warunkach jak współpraca z innym dostawcą pozwanego – A. D..

W powyższym zakresie, mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy, Sąd Rejonowy w zasadzie podzielił stanowisko pozwanego, iż okoliczność ustalenia przez strony ceny w wysokości 370 zł za tonę brykietu ze słomy nie zwalniała producenta – powoda z konieczności dostarczenia rzeczy o co najmniej średniej jakości, a także że nie umożliwiało powodowi dostarczanie rzeczy bez jakiegokolwiek dbałości o zachowanie odpowiedniej jakości przedmiotu dostawy. Obowiązek ten ciążył na powodzie chociażby na podstawie art. 357 K.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest świadczyć rzeczy średniej jakości. Ponadto, jak wynikało z zeznań świadków, cena w wysokości 370 zł za tonę brykietu została także ustalona w oparciu o jego wartość opałową przyjętą na pewnym uśrednionym poziomie, powszechnie znanym i przyjmowanym, czemu powód nie zaprzeczył, odmiennie postrzegając ten warunek zawartej pomiędzy stronami umowy. Tym samym nawet w sytuacji, gdy na podstawie zgromadzonego materiału, nie dało się w ocenie Sądu przyjąć, iż powód niejako „przejął” współpracę pozwanego z jego dotychczasowym dostawcą, z którym korygował cenę za tonę brykietu w przypadku jego niższej niż ustalona kaloryczności, nie było wykluczone powoływanie się przez pozwanego na ewentualną wadliwość dostarczonego brykietu. Przyjęcie odmiennego punktu widzenia w istocie sprowadzałoby się do uznania, iż żadnym wypadku dostarczone pozwanemu rzeczy nigdy nie byłyby wadliwe, co w ocenie Sądu Rejonowego byłoby założeniem nieuprawnionym i nielogicznym.

Tym niemniej, Sąd I instancji wskazał, że nie miał podstaw do uznania, iż dostarczony brykiet objęty fakturą VAT nr (...) pozostawał niższej jakości, bo miał niższą kaloryczność od powszechnie przyjętej, co ewentualnie uzasadniałoby obniżenie ceny, gdyż wadliwości tej dostawy brykietu strona pozwana nie wykazała.

Sąd Rejonowy uzasadniając taką ocenę wskazał, że nawet pomijając podnoszone zarzuty strony powodowej, iż przedstawione wyniki pomiarów kaloryczności brykietu wykonane po przyjęciu dostawy do elektrowni mogą być niemiarodajne, bo odnoszą się tylko do pobranych wycinków dostawy, zauważyć należy, iż poza pismem z dnia 21 listopada 2011r. z Zakładu (...). CZ. (...) S.A. w C. (k. 63), strona pozwana nie przedstawiła żadnego innego dowodu potwierdzającego okoliczność, na którą aktualnie się powołuje, tj. okoliczność wadliwości dostarczonego brykietu, za który wystawiona została faktura VAT nr (...) z dnia 19 listopada 2011r. Tymczasem, jak zauważył Sąd Rejonowy, z treści ww. pisma wprost wynika, iż przedstawione wyniki analizy biomasy dotyczą dostawy z dni od 8 do 12 listopada 2011r., w tym w zakresie dostawy o obniżonej kaloryczności – z dnia 10 listopada 2011r. Tymczasem faktura VAT nr (...) z dnia 19 listopada 2011r., z której pozwany odmówił zapłaty kwoty 4.604,19 zł wystawiona została za brykiet dostarczony w dniach od 16 do 17 listopada 2011r. Wynika to wprost z treści niniejszej faktury, w tym uwag do dokumentu, które wskazują na datę dostawy. Dokument, na jaki powołuje się strona pozwana dowodząc wadliwości części brykietu, objętego fakturą VAT (...), nie odnosi się do dostaw objętych sporną fakturą. Tym samym, skoro strona powodowa okoliczności wadliwości partii dostarczonego brykietu nie przyznała, pozwany wbrew dyspozycji art. 6 K.c., w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy nie wykazał, iż rzeczywiście dostarczony w ramach dostaw w dniach od 16 do 17 listopada 2011r. towar miał obniżoną w odniesieniu do przyjętej – 14 GJ/t wartość opałową, a co za tym idzie, że mógłby być uznany za dotknięty wadą.

Zdaniem Sądu I instancji powyższa okoliczność przemawiała za zasadnością uwzględnienia powództwa w kwocie dochodzonej pozwem z odsetkami od tej kwoty, których powód mógł się zasadnie domagać na podstawie art. 481 § 1 K.c. od dnia 23 listopada 2011r.

Sąd Rejonowy w zakresie oceny dowodów wskazał, że rozpoznając niniejszą sprawę w zasadzie nie miał podstaw, aby kwestionować zarówno dowody z dokumentów oraz zeznania przesłuchanych świadków na okoliczności, na jakie zostali wysłuchani. Nie podzielił jedynie stanowiska powoda prezentowanego w toku przesłuchania ze względów wskazanych powyżej.

Uzasadniając powody oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego Sąd Rejonowy stwierdził, że okoliczność na jaką miał zostać powołany biegły – powszechność obowiązywania norm kaloryczności brykietu ze słomy nie była kwestionowana przez stronę powodową, ponadto nie istniała możliwość zbadania kwestionowanej partii dostarczonego brykietu.

Sąd Rejonowy odniósł się także do pominięcia dowodu z przesłuchania strony pozwanej, przyznając, że było ono niezasadne, ale wskazując równocześnie, że błąd ten nie miał wpływu na wynik niniejszego postępowania, bowiem strona pozwana podnosząc wadliwość dostarczonego brykietu powoływała się na dowód z dokumentu w postaci wyników badań, który – co zostało wskazane powyżej – nie wykazywał w odniesieniu do faktury VAT (...) zasadności jej twierdzeń.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie zasady odpowiedzialności za wynik procesu wskazanej w art. 98 § 1 i 2 k.p.c.

Apelację od wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając go w całości. Pozwany zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania poprzez obrazę art. 233 § 1 k.p.c., a mianowicie błędną ocenę dowodów w sprawie, co miało wpływ na wynik postępowania oraz brak rozpoznania istoty sprawy. W związku z tym pozwany wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji albo o zmianę orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za postępowanie w obu instancjach.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wskazał, iż Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny dowodów w postaci wezwania do zapłaty, pisma o obniżeniu ceny oraz o wystawieniu faktury korygującej do faktury nr (...) z dnia 19 listopada 2011 roku, czterech faktur dołączonych do pozwu oraz dokumentu z elektrowni (...) z dnia 21 listopada 2011 roku zawierającego wyniki analiz partii biomasy dostarczanej w dniach 8 – 12 listopada 2011 roku. Pozwany stwierdził, iż wbrew ocenie Sądu nie była przedmiotem sporu zapłata za faktury obejmujące dostawy dokonane w tych dniach. Pozwany wyjaśnił przy tym, iż o złej jakości towaru dostarczonego w dniu 10 listopada 2011 r. dowiedział się dopiero w dniu 21 listopada 2011 r. z pisma elektrowni (...). Ponieważ faktura obejmująca tę dostawę została już zapłacona, to pozwany dokonał potrącenia ceny z tytułu obniżonej jakości biomasy z następnej faktury.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny, w tym okoliczności związane z zawarciem umowy przez strony, jej treścią oraz sposobem wykonania umowy przez strony. W konsekwencji, przyjmując powyższe ustalenia za własne Sąd odwoławczy za zbędne uznał ponowne ich przytaczanie.

W pierwszej kolejności za chybiony uznać należało podniesiony przez stronę pozwaną zarzut nierozpoznania istoty sprawy.

Na podstawie poglądów dominujących w doktrynie i orzecznictwie przyjąć należy, że nierozpoznanie istoty sprawy odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa i zachodzi, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle merytorycznie o żądaniach stron, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji odniósł się do żądania powoda oraz przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe w zakresie wskazywanym przez pozwanego. Nie może być zatem mowy o nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Uchybieniem ze strony Sądu I instancji jest natomiast niewskazanie podstawy prawnej, w oparciu o którą rozpatrywał on zarzuty pozwanego zgłoszone w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Z treści pisemnych motywów uzasadnienia wyroku wynika, iż uznał te zarzuty jako oparte na regulacjach dotyczących odpowiedzialności powoda z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy – w uzasadnieniu wskazano bowiem, że pozwany nie wykazał wadliwości dostawy brykietu, objętego fakturą VAT Nr (...). Powyższe było wynikiem – jak należy uznać – wskazania przez pozwanego w treści sprzeciwu, iż zgłasza zarzut wad fizycznych przedmiotu dostawy.

Dopiero w apelacji pozwany, będąc reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika sprecyzował, że kwota dochodzona pozwem, a której zapłaty odmówił pozwany odpowiada szkodzie doznanej przez pozwanego, w związku z dostarczeniem przez powoda towaru o jakości niezgodnej z umową. Pozwany powołał się także na dokonanie potrącenia wierzytelności z tego tytułu z wierzytelnością powoda objętą pozwem. Powyższe prowadzi do wniosku, że pozwany wskazuje na roszczenia odszkodowawcze wynikające z nienależytego wykonania umowy tj. z art. 471 k.c.

Odnosząc się do powyższych kwestii należy wskazać, że uprawnienia z tytułu rękojmi i roszczenia odszkodowawcze oparte o art. 471 k.c. istnieją niezależnie od siebie – do strony należy wybór z których roszczeń korzysta (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1987r., III CZP 82/86). Pozwany zatem co do zasady z tytułu wady dostarczonego brykietu mógł dochodzić uprawnień zarówno na gruncie art. 560 k.c., mającego zastosowanie do umowy dostawy na podstawie odesłania z art. 612 kc. - jak i art. 471 k.c. Obowiązkiem Sądu I instancji było w zaistniałej sytuacji wyjaśnienie i sprecyzowanie – wobec treści załączonej do pozwu korespondencji, w której pozwany wnosił o wystawienie faktury korekty na kwotę 4.604,19 zł - stanowiska procesowego pozwanego. Zaniechanie dokonania powyższego – należy uznać częściowo za usprawiedliwione – jak wskazano wcześniej – treścią samego sprzeciwu i zawartym tam sformułowaniem, że pozwany zgłasza zarzut wad fizycznych przedmiotu dostawy.

Sąd odwoławczy, rozpoznając apelację, przeprowadził ocenę stanowiska procesowego pozwanego zarówno na gruncie przepisów o rękojmi jak i regulujących odpowiedzialność odszkodowawczą z art. 471 k.c. W ocenie Sądu odwoławczego – obrona pozwanego oparta na obu tych podstawach okazała się nieskuteczna.

Zarzut potrącenia wzajemnej wierzytelności z tytułu nienależytego wykonania umowy dostawy (art. 471 k.c.) nie mógł zostać uwzględniony, gdyż pozwany nie wykazał, aby to on poniósł szkodę. Powoływany na tę okoliczność dowód sporządzony przez odbiorcę brykietu (...), spółkę akcyjną w C. z dnia 21.11.2011 roku - w postaci wyników analizy partii biomasy dostarczonej w okresie od 8-11.2011 roku i wynikającej z tego dokumentu obniżenia wynagrodzenia o karę umowną – dotyczy bowiem nie firmy pozwanego – lecz firmy (...), prowadzonej przez córkę pozwanego K. M. (2), którą jak wynika z materiału procesowego zebranego w sprawie – łączyła umowa w powyższym Zakładem (...). Pozwany w żaden sposób nie wykazał, aby poniósł szkodę w tym zakresie, nie twierdził też aby doszło do przelewu wierzytelności odszkodowawczej między nim a K. M. (2). Zbędnym pozostawało w tej sytuacji odwołanie się i badanie pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej przewidzianej w art. 471 k.c. a dotyczących nienależytego wykonania przez powoda umowy dostawy czy też związku przyczynowego między nienależytym wykonaniem umowy a szkodą. Nie można bowiem uznać, aby pozwanemu przysługiwała względem powoda wskazywana, wzajemna wierzytelność.

Nie zasługiwał także na uwzględnienie ewentualny zarzut pozwanego oparty na przepisach o rękojmi. Na gruncie stosunku obligacyjnego łączącego strony kwestię uprawnień z rękojmi regulował przepis art. 560 § 1 i 561 k.c. Kupujący ma prawo wyboru alternatywnie jednego z tych uprawnień. Prawo wyboru między uprawnieniami z rękojmi jest prawem kształtującym, zatem jego dokonanie wiąże kupującego. Stąd strona korzystająca z instytucji rękojmi winna dokonać wyboru jednego z przysługujących jej uprawnień i złożyć w tym przedmiocie stosowne oświadczenie woli w terminie, o którym mowa w art. 563 § 2 k.c.

W przedmiotowej sprawie pozwany nie złożył oświadczenia, iż korzysta z roszczeń wynikających z rękojmi, zaś ze stanowiska zawartego w apelacji wynika, że w istocie powoływał się na fakt poniesienia szkody w związku z

zarzucaną wadliwością przedmiotu dostawy, zgłaszając do potrącenia wzajemną wierzytelność, który to zarzut okazał niezasadny.

Reasumując, apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, jako że przedstawione przez stronę pozwaną zarzuty nie podważyły prawidłowości orzeczenia Sądu I instancji.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd w punkcie I oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł w punkcie II wyroku, na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Mając na uwadze fakt, że apelacja pozwanego została oddalona, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu kosztami postępowania poniesionymi przez stronę powodową, obciążony został w całości pozwany. Na przyznaną na rzecz powoda kwotę w wysokości 300 zł składa się wynagrodzenie pełnomocnika, ustalone na podstawie §6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1349 ze zmianami).